Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVI. V Celovcu, 26. oktobra 1907. Štev. 45.

Današnja številka obsega 6 strani.

Shod zaupnikov

državnozborskega volilnega okraja Pliberk-Kapla-Dobrlavas-Borovlje

vršil se bo

dne 7. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne

v dvorani pri „Buchenwald-u“

v Celovcu.

Zaupniki dobe posebna vabila, ki bodo služila ob enem za izkaznice; treba jih je tedaj s seboj prinesti.

Izredni občni zbor

katol.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem

se vrši

v četrtek dne 7. novembra t. l. popoldne ob 2. uri

v dvorani pri „Buchenwald-u“

v Celovcu.

Spored:

1. Poročilo odborovo. 2. Nadomestne volitve. 3. Izprememba pravil. 4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

V državnem zboru.

V državnem zboru se je razpravljalo o podržavljenju rudokopov na premog.

Grof Sternberg je govoril nasproti in je pri ti priložnosti hudo zdelal socijaldemokrate. Sternberg je solastnik premogokopa v Ostrau-u in poroča, da je družba lastnica imela zelo slabo leto, ter da ona ne izkorišča konzumentov, pač pa oderuški trgovci. V Nemčiji prodajajo premogokopi trgovcem premog s pogojem, da pri vagonu ne jemljejo več dobička kot 3 marke, pri nas pa trgovec služi 40—55 K! Lastniki pa so postali berači. Ko se je govorilo, ali bo nastal štrajk, ali ne, je star uradnik dejal: „Zdaj ne bo stavke, ker prekupci nimajo premoga. Zadnja velika stavka pa je nastala, ko so prekupci imeli velike zaloge. Potem so delavci stavkali, da so se prekupci mogli zalog iznebiti. Premog se je prodal za izredno ceno — in potem so delavci zopet delali.“ Delavci so le ovčice, ki jih prekupec (žid) striže. Proti takim prikaznim pa je vlada brez moči. Kar žid Taussig noče, se ne zgodi, in če se že vsi ministri postavijo na glavo.

Vpliv Taussigov bil je pri podržavljenju železnic posebno poguben. Prejšnji železniški ministri pustili so vse propasti, vlada takorekoč ljudem svetuje: Le kradite, če se vas zasači, itak nič ne moremo storiti. Kakšna je bila „Severna železnica!“ Ali je pa kdo pozval predsednika grof Pallavicinija na odgovor? Ne, dobil je red zlate rune. Tako je Taussig dal razpasti „državno železniško družbo“ in „severozapadno železnico“. Ne najdete nikogar, ki bi proti temu človeku kaj zamogel. Ko je minister Vitek začel zoper njega nastopati, moral je iz ministrstva ven! Prišel je Držata, sin generala, in ta si od tega žida ni dal nič več ukazovati.

„Držata je nemški minister, jaz pa sem češki poslanec,“ dejal je Sternberg dalje, „a mi vprašamo le, ali je naše delovanje moralično, ali ne? Z moralo bomo zmagovali nad nemoralničnimi strankami, nad strankami sebičnosti in dobičkarije“ — socijalni demokratje se smejijo — Sternberg: „Da vi nimate morale, se vam vidi, iz stališča morale odklanjamo podržavljenje, ker hočemo biti prosti podjetniki, ker hočemo prosto produkcijo in proste delavce, ne pa sužne hlapce.“

Sternbergu očital je sedaj socijal. demokrat Prokesch, da so razmere med delavci v Ostrau-u najslabše.

Grof Sternberg je nato dejal: „Pozivljam Prokescha, naj to trditev da v kakem soc.-demokratskem umazanem listu natisniti, da mu morem pri sodniji dokazati, da je vse zlagano, kar je Prokesch govoril. Soc.-demokratska stranka je tako brezsramna, da taji tukaj resnice, ki so se pred sodnijo dokazale; proti taki stranki se ne maram braniti.“

Sternberg poroča, da je moral nekoč z delavci obravnavati. „Po obravnavanju smo si dali roke, in dal sem enemu udeležencu, ki me je prosil, 50 kron.“ Socijaldemokrati kriče: „Ime povedati, to je obrekovanje!“ polom v zbornici.

Sternberg: „Če že hočete ime vedeti, mož se piše Šurek, in tisti Šurek je potem nastopil in trdil, da sem jaz delavce žalil, ko smo se vendar popolnoma sporazumeli! A prišli so demagogi in so ljudi prepričali, da smo jih žalili!“

„Z delavci se potem nismo več pogajali, ker smo spoznali, da so njihovi zastopniki (socijalni demokratje) le lažniki.“ Nemir pri soc. demokratih. — „Zakaj pa so vse preklicali, ko sem zoper nje napravil ovadbo? Socijalni demokratje si domišljujejo, da imajo le oni moralo v najem, a če pogledate statistiko soc.-demokratske morale, bodete videli, da je socijalna demokracija glavni vir hudodelstev. Vsaj ni nobene bolniške blagajne, nobenega javnega delavskega denarja, s katerim bi ne bil že popihal kak socijalni demokrat. Zato izjavljam, da mi je popolnoma vse eno, kaj o meni misli (soc. demokrat) Prokesch, da si štejem v čast, če me ima ud te demoralizujoče stranke za nemoralnega.“

Avstrijsko-ogrska nagodba.

Dne 16. oktobra je predložil ministrski predsednik baron Beck novo nagodbo z Ogrsko. Ves parlament je mirno poslušal ter se ni ganil — ni pritrjeval, pa tudi ni klel. Lahko razumljivo! Na 360 straneh, katere pogodba obsega, leži usoda Avstrije in posamezne stranke morajo posamezne točke šele prežvekavati, da bodo sodile. — Splošno mnenje je, da je ta pogodba še najboljša med vsemi, ki so se od l. 1867 sklenile.

Da pomen sklenjene nagodbe bolje razumemo, treba opomniti, da mora Avstrija nekako vsako desetletje se na novo poroditi ter skoro prosjačiti pri Ogrski za svoj obstoj! Natančno tako, kot se dogaja v nesrečnem zakonu, kjer ima žena hlače ter možu vedno žuga, da bo ušla, on jo pa roti ter prosi, da naj vendar še ostane. Tisti zli duh, ki je naprtil take nagodbe Avstriji na vrat, je bil saksonski grof Beust! — L. 1867 je podpisal postavno pogodbo z Ogrsko, v kateri se določa, da imate obe državi skupnega ministra za zunanje zadeve, skupno armado ter skupne finance! Ta postava naj velja za vedno. Druge zadeve pa: gospodarska vprašanja, carina in svota prispevkov od obeh strani za skupne izdatke naj se obravnavajo vsakih 10 let. To pogodbo je izdelal ogrski minister Deak, Beust jo je podpisal brez srca za Avstrijo. Ko so ga opozorili na veliko škodo Avstrije, je odgovoril: Ogrom moramo vse dati, da mirujejo! Tistim Ogrom, katere je Avstrija vrgla 1848 na tla, tistim Ogrom, ki so še leta 1866 z nekim polkom (Klapka) pomagali Prusom v vojski proti Avstriji, mora Avstrija vse dati.

Beust ali ni prebral pogodbe, potem se je igral z Avstrijo; ali je ni razumel, potem je bil nesposoben; ali pa jo je sam želel, potem je bil izdajavec nad Avstrijo.

Glavne točke pogodbe, katere nas zanimajo, so sledeče: 1. Od skupnih stroškov plača Ogrska odslej naprej 36·4 odstotkov, Avstrija pa 63·4%. Ogrska je doslej plačala 34·4%. To bo zneslo 5 milijonov kron dobička za Avstrijo. — A še vedno plača 15 milijonov za Ogre, ker plačati bi morali Ogri po pravici 42 odstotkov.

2. Med Avstrijo in Ogrsko je trgovina prosta vsake colnine; to se je sklenilo kot pogodba, kakor popolnoma neodvisni državi to sklepate. Ta točka je za nas kmete škodljiva. Ogrska vedno želi colnino na meji. — Vsi avstrijski kmetje bi to želeli, ker dobro vedo, da ogrski žid bolj po ceni pošilja svoje žito iz Ogrskega na Tirolsko kot koroški kmet iz Koroškega. A tu so nasprotni obrtniki in industrija: Ti namreč izvažajo svoje pridelke na Ogrsko. Iz Ogrskega v Avstrijo se je prevažalo vsako leto doslej približno za 942 milijonov blaga, obratno pa samo za 902 milijonov. A Ogrska se na vse pretege poteguje za to, da bo colnina med obema državama! Ona potrebuje druge dežele, kamor potem lahko svoje poljedelske pridelke izvaža in zato se je 3. z vso silo potegovala za posebno železnično zvezo z Nemčijo, a ta železnica mora teči preko Avstrijske zemlje in to je Ogrska deloma dosegla; sklenilo se je namreč, da mora Avstrija na severu za Ogrsko zidati na železnici Kašov-Bohumin drugi železniški tir. — 4. A Avstrija je kot odškodnino za to zahtevala neposredno zvezo z Dalmacijo, in sicer preko Belokrajine. To je posebno za Slovence velevažna točka. Kranjska in Dalmacija ste potem neposredno zvezani in Belokrajina, ki je bila zdaj odtrgana od sveta, bo naenkrat ob svetovni železnici.

Zanima nas v gospodarskem oziru še 5. točka, davek na sladkor. Ta se je večinoma odpravil in pri tem ima Avstrija večji dobiček kot Ogrska.

A kar je Avstrija pridobila pri kvoti, namreč 5 milijonov in pri sladkorju, mora Ogrski zopet nazaj plačati pri rentnem davku.

Sklenilo se je namreč 6., da bodo odslej naprej ogrski državni papirji (obligacije) oproščeni od davka v Avstriji. To se po domače pravi: Avstrija izgubi na leto 10 milijonov kron.

7. Se je sklenilo, da Ogrska izda tako stroge postave proti ponarejenim vinom kot Avstrija. — Ogrska ponarejena vina so škodovala dalmatinskim in tirolskim vinom.

To kar nas najbolj peče, je to, da se nagodba sklepa z Ogri po imenu: a možje, s katerimi avstrijski ministri govorijo, so izključno Madjari!! — Kje pa so Rumuni, Slovaki, Hrvatje, Srbi, Nemci, ki štejejo 8—9 milijonov duš!! — Ti se ne upoštevajo, dasiravno so veliko bolj zvesti prijatelji in podaniki habsburške vladarske rodbine kot Madjari.

Koroške novice.

Celovec. V tukajšnjem bogoslovju je letos 48 bogoslovcev, in sicer v I. letniku 10 (6 Slovencev, 4 Nemci), v II. letniku 11 (6 Slovencev, 5 Nemcev), v III. letniku 14 (6 Slovencev, 8 Nemcev) in v IV. letniku 13 (5 Slov., 8 Nem.). Torej skupaj 23 Slovencev in 25 Nemcev.

Celovec. V nedeljo, 20. oktobra, zvečer ob osmi uri, se je vršil mesečni shod celovškega delavskega društva v Otičevi gostilni. — Shod je bil sijajno obiskan. Zasedeni ste bili dve večji sobi do zadnjega kotička. — Bil je namreč predvečer celovškega semnja in bilo je

Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

vsled tega navzočega tudi več ljudstva iz dežele. Po sviranju tamburaškega zbora je kot prvi govornik nastopil g. Sadjak ter je v jasnem govoru narisal glavne točke sklenjene avstrijsko-ogrske nagodbe. — Drugi govornik je govoril o balkanskih razmerah, o socijalnem stanju turških žena, ter o lastnostih in navadah albanskega ljudstva. — Shodi so natančna slika notranjega društvenega življenja. Klaverni shodi: v miru počivajoče društvo; živi shodi: napredujoče društvo. — Celovško delavsko društvo je doslej nekaj doseglo: ve namreč natančno, da živi in ta čut je res nekaj vreden. Ve pa ravno tako, da mu preostaja še 90 odstotkov dela! Dokler je v Celovcu sploh mogoče kakemu slovenskemu delavcu še izhajati brez slovenskega delavskega društva, do tistega časa nismo izpolnili še svoje naloge. — Z Bogom in na delo!

Celovec. (Delo deželne vlade.) Župnijski urad v Radenteinu je dne 15. avgusta t. l. napravil priziv na c. kr. deželno vlado v Celovcu proti postopanju okrajnega glavarstva v Špitalu. Deželna vlada priziva še ni rešila, pač pa je uvedla preiskavo, ali je zastopnik kršč. socijalne stranke pl. Korvin Dzbanski res plemenit ali ne?!

Celovec. (Električna železnica.) Za novo električno železnico se je že trasiralo. Ena proga šla bo od Uršulink v Krivo Vrbo in Poreče po državni cesti, druga pojde od gledališkega trga na pokopališče, tretja od kolodvora v Št. Vidsko predmestje, četrta od Uršulink h kolodvoru. Peta proga se namerava k Majerniku na južni breg jezera. Upati je, da se ti načrti kmalu izvedejo.

Celovec. (Preveč denarja imajo.) Večina koroških občin toži nad preobilnimi davki. Par občin pa imamo, ki ne vedo kam z denarjem. In te so med drugim na slovenskih tleh ležeče občine: Pliberk, Kotmaravas in Ukve. Pri pravi priložnosti povemo zakaj.

Celovec. (Načelniki deželno-cestnih odborov.) Deželni odbor (liberalen) imenoval je te-le gospode načelnikom deželno-cestnih odborov: Pliberk: Fr. Kušlan, grof Thurnov blagajničar; dr. Höfferer, namestnik. Dobrlavas: Al. Dreo, nadučit.; Val. Leitgeb, nam. Bistrica (Rož): Dominik Krajgher, Iv. Kuraš, nam. Borovlje: Gr. Janich; Ferdinand Schelander, nam. Bekštanj: A. Mihorl, nadučit.; N. Hassler, poštar, nam. Freudenberg: A. Wieser, poštar; Ad. Sihler, nam. Galicija: M. Kogelnik, nadučitelj; J. Pšernik, gozdar, nam. Grabštanj: J. Javornik, naduč.; A. Šmaucar, nam. Grebinj: Fr. Rožar (Ruda); V. Plešivčnik, nam. Hodiše: M. Truppe, nadučitelj v Vetrinju; Goulet, oskrbnik, nam. Celovec: A. Wieser, poštar; J. Šercinger, nam. Zila: Fr. Napokoj; Iv. Kofler, nam. Otok: M. Šturm; J. Čeber, nam. Močidlo (Zila): Nik. Cvik; J. Hebein, nam. Možica: M. Wurzer; gozdar; T. Klančnik, rud. oskrb., nam. Prevalje: J. Stefan, c. kr. stotnik v p.; Fr. Paul, namestnik. Rožek: H. Anderka, oskrbnik; J. Klein, nadučitelj, nam. Trbiž: Fr. Teppan; H. Veith, gozdar, nam. Trušnje: L. Sturm, poštar; K. Pirker, vrtnar, nam. Vrba: A. Morak, trgovec; Ev. Steiner, namestnik. Menda so vsi taki lepi liberalci, da bi jih golobje ne znosili lepših vkup.

Celovec. (Skrb za zdravje.) Koroška šteje sedaj 140 zdravnikov, pred 10 leti jih je bilo le 127, pride tedaj eden na 2600 ljudi, v Celovcu eden na 623. Dve tretjini ste od države nameščeni. Lekarn je 19 javnih, 56 zasebnih, tako da pride ena javna lekarna na 19.000 ljudi. Živinozdravnikov je le 24 v celi deželi, konjskih zdravnikov 10. Izmed teh zdravnikov je zaveden Slovenec menda le edini dr. Hudelist v Velikovcu, drugod pa so sami narodni nasprotniki, in sicer tako odločni nasprotniki, da se naše ljudstvo marsikje zavoljo zdravnika ne upa iti volit, češ, kaj potem, če kdo oboli? Ali ni slovenskih medicincev ali Čehov, ki bi našli v deželi lepo prakso?

Celovec. (Nemški odvetnik.) Krščansko socijalni „Kärntner Tagblatt“ ima več pravd, kot mu je ljubo, zlasti, ker marsikatero izgubi. Omenjeni list poroča dne 24. oktobra, kako se mu godi z nekim vsenemškim odvetnikom: Dne 31. maja je računal 122 K 80 vin., sodnija mu je odmerila 84 K 82 vin. Dne 26. julija je računal 149 K, sodnija mu je odmerila 27 K 52 vin. Dne 8. avgusta je računal 64 K, sodnija mu pa ni odmerila nič. V vseh teh slučajih je pa dotični odvetnik terjal plačilo v treh dneh. Ime je temu gospodu dr. Otto Knapitsch.

Celovec, okolica. (Lov.) Dne 15. oktobra bil je velik lov v gosposvetskem gozdu. Udeleževalo se ga je mnogo odlične gospode iz mesta: g. deželni predsednik Hein, g. okrajni glavar Grabmayr, baron Berg, pl. Edelmann i. dr. Lov je bil tudi izredno uspešen: gospodje so postrelili 33 zajcev, tri lisice in eno srno.

Nov časopis — „Slovenija“. Pred nami leži nov časopis slovenski, ki nosi na bledo-zelenem ovoju ime „Slovenija“ in hrani v tem ovoju na 12 straneh $1\frac{1}{2}$ tiskovne pole tiskanega papirja. „Slovenija“ se odkrito imenuje: glasilo narodno-napredne stranke, to je stranke „mladih“, ki so lani v oktobru „pomladili“ ali kakor se bere „demokratizovali“ staro, „preperelo“ narodno ali liberalno stranko. — Kaj hoče „Slovenija“? „Slovenija“ ne išče rešitve naroda slovenskega v podrejenosti človeškega duha „v dozdevni nezmotljivosti cerkve“, ampak išče rešitev ljudstva v osvoboditvi naroda „od duševnega jerobstva“, v katerem zdihuje, — od klerikalizma: to je „od moči in oblasti cerkve na notranje življenje naroda, rodbine, posameznika“ (tedaj ne od političnega vpliva cerkve!). Toda „Slovenija“ vkljub temu ni proti veri, kakor pravijo „fanatizovani helotje“ — klerikalci! Kaka sredstva hočejo uporabljati „mladi“, da „osvobodijo“ ljudstvo? O tem piše „Slovenija“: Svobodomiselne knjige hočemo nesti med ljudstvo; združiti hočemo gospodarje in obrtnike na svobodomiselni podlagi; vsi hočemo biti enakopravni — „narodni demokrati“ — in združiti vse produktivne sloje — ne samo delavce i. obrtnike v svoji sredini. To je „rdeča nit“ programa „mladih“. To hoče „Slovenija“! — Pripomniti moramo, da je „Slovenija“ ob enem tudi „oficijelno“ glasilo poslanca Iv. Hribarja, ki sedi poleg sedmerih katoliških duhovnikov v jugoslovanskem klubu — in list takega prijatelja duhovnikov hoče osvoboditi Slovence od „sto in stoletnih predsodkov, podedovanih od roda do roda“ — kakor imenuje vero! Pozor! Tu nič ne pomaga, če kliče isti Iv. Hribar v posebnem članku „Slovenije“: Na skupno narodno delo, če „pove na vsa usta“, da slovenski narodnosti nista nevarna ne slov. naprednjak ne klerikalec, ampak nemštvo in italijanstvo. Za nas je dosti, da vemo: glasilo „mladih“ in glasilo Hribarjevo „Slovenija“ hoče osvoboditi slov. ljudstvo od cerkve! Bodimo odkritosrčni in govorimo brez zavijanja! Kaj pa se pravi „osvoboditi ljudstvo od vpliva cerkve na njegovo notranje življenje“? To je vendar isto, kakor vzeti ljudstvu blažilni vpliv vere na njegovo življenje, tiste vere, ki jo uči cerkev; mu vzeti veselje in voljo do dejanskega življenja po veri. Nerazumljivo nam je, kako morejo gospodje okoli „Slovenije“ potemtakem še zatrjevati, da niso proti veri! Kaj je pa na ta način še proti veri? Razumemo, samostanov in cerkev še ne morejo zapirati slovenski svobodomisleci, kakor delajo njihovi francoski somišljeniki — a najbrže bi še pri tem „delu“ zatrjevali, da niso proti veri...! Nam je docela jasno, da moramo poskrbeti, da se ta „osvoboditev“, katero napoveduje „Slovenija“, še dolgo ne bode uresničila. Ker, če se uresniči — potem bi bila Koroška tudi osvobojena od Slovencev. Dozdaj se je še vedno pokazalo — vsaj na Koroškem — da je tisti, ki se je odtujil notranjemu vplivu cerkve, postal naš narodni nasprotnik. Seveda, takega časopisa ne moremo nikomur priporočiti, in to tem manj, ker ga „Slovenski Narod“ pozdravlja kot svojega — bratca!

Poreče. (Prodani grad.) Grad Leonstein je last samostana oo. benediktincev v Št. Pavlu. Ker je ta samostan zgradil novo gimnazijsko poslopje in nov konvikt za dijake, moral je prodati nekaj svoje lasti; prodal je pred par leti hišo v Celovcu in sedaj grajščino Leonstein. Samostansko oskrbništvo se je v zadevi prodaje dogovarjalo z nekim posestnikom pri Porečah, ki je bil volje grajščino kupiti. Ko je poreška občina slišala o teh dogovorih, pristopila je tudi ona in ponudila, kar ponujajo drugi, ker je za njo zelo važno, da dobi v svojo last razne gozde, po katerih so izprehajališča. Pred šestimi tedni je občina grad kupila za ceno 456.000 K. Sedaj po šestih tednih pa se oglašajo nekateri občani in začenjajo ugovarjati, češ, da je predrago, da se občina s tem nakupom preveč obteži. Nastopanje Porečanov je sedaj smešno, ker je pogodba že gotova, in pozivanje liberalnih časopisov, da se naj deželni odbor ozira na pomisleke občanov, je enako smešno. Privatni kupec je bil krščansko-socijalni posestnik; poprej se je liberalno občinsko zastopstvo preplašilo, da ta dobi preveč vpliva! Zato so mu posestev prekupili — sedaj pa menda hočejo, da jim prodajalec prostovoljno še kaj popusti od cene, ki jo je ponujal že drugi kupec. Ko so Porečani kršč.-soc. posestniku grad prekupili, zbrali so se v „Schabus“-gostilni in obhajali zmago ter pisali zasmehovalne razglednice — po vsenemškem običaju. Kaj pa, če bi zdaj kdo drugi hotel Porečanom vračati njihovo ljubeznivost?

Vrba. (Zimski sport.) V Vrbi nameravajo za zimo napraviti velike veselice. Že par let sem se čuje o zimskih veselicah („Nordische Spiele“), ki se prirejajo na Štajerskem in drugod in privabijo tujcev tudi po zimi. Vrbsko jezero je 18 km dolgo in po zimi varno zamrzne. Če se naredi prosta pot, dana je drsalnica, da si lepše ne moreš misliti. Ob enem se bo priredila pot za drsanje s sankami od Jezerca doli do jezera. Prav je, da iščejo meščanje zabave in krepčila v prosti naravi in v čistem zraku, ne pa v gledališčih in gostilnah.

Svatne v Rožu. V nedeljo dne 13. oktobra posetili so nas Št. Jakobčani in priredili v gostilni gospe Justine nam vsem v veselje igro „Pri gospodi“ (igra pet deklet) in komični prizor „Kmet in fotograf“. Medtem, ko so v nemčurski Veliki vasi obhajali žegnanje in se pri alkoholu in plesu zabavali po svoje, imeli smo mi mnogo plemenitejšo zabavo. Hvala vsem igralkam in igralcem za njihov trud, posebno še g. Rozmanu, kateremu se imamo v prvi vrsti zahvaliti za ta lepi večer. — Veselilo bi nas, ko bi smeli vrle Št. Jakobčane večkrat pozdraviti v svoji sredi!

Vrata. (Živinoreja.) V nedeljo smo imeli pri nas zborovanje. Kot govornik je nastopil gosp. c. kr. okr. živ.-nadzdravnik Kukuč, ki nam je pojasnjeval živinorejo. Mi smo temu gospodu za njegove nasvete in njegov trud hvaležni; opozorimo ga pa, da mu kot c. kr. uradniku ni dovoljeno strankarske stvari, ki ne odgovarjajo resnici, pred nami razmotrivati. Ta gospod je namreč rekel, da se je začela gonja proti kupljenemu in subvencijoniranemu biku za okolico Drevlje; med vrstami se je bralo, da velja njegova opazka gospodu Švenerju, kateri pa ni bil navzoč. Gospodu nadzorniku priporočamo, da se drugikrat bolje informira in svoje poizvedbe in zaslišanja tudi od druge strani preskrbi. Proti nakupljenemu in subvencijoniranemu biku ni bilo treba nobene gonje, on sploh ni bil za rabo, krave po njem niso ostale breje in se ga je moralo kot bolnega in za pleme neporabljivega prodati. Mi smo bili torej primorani naše krave k Švenerjevemu biku goniti, kateremu ni bilo para v celi okolici. Gospod živinonadzdravnik, ali veste, da sta za našo okolico samo dva kmeta vedno dobre bike držala in da sta ta dva za vzgojo bikov tudi najbolj praktična? Mi vas vprašamo, koliko subvencij ste vi tema možema za vzdržavanje bikov do danes preskrbeli? Vaša grožnja z novo postavo za ogledovanje bikov nas tako dolgo, dokler Švener živi, nič ne ustraši in vam samo še povemo, da c. kr. uradniki niso za vzgojo kmetovalca, kajti najprej je treba, da kmet svojim poučevalcem zaupa, ne pa da se ga z železno roko v strahu drži.

Čajna. (Vodovod.) Po dolgoletnem obravnavanju dobila je šola na Čajni svoj vodovod. Občina se ima zahvaliti dobrohotnosti gospoda grajščaka R. Holenia in okrajnemu šolskemu svetu za ta lepi napredek.

Čajna. (Parna brizgalnica.) Požarna bramba na Čajni dobila je parno brizgalnico in je pri ti priložnosti napravila slovesnost, katere se je udeležilo 24 raznih požarnih bramb. Govoril je g. Berger iz Celovca, načelnik zveze požarnih bramb, in nadučitelj Tarman je „gor pravil“ pesem, ki jo je zložila njegova — žena. Vse to seveda v nemški „šprahi“, ker je Čajna slovenska vas. Veselimo se požarne brambe in njene marljivosti, a obžalujemo, da se toliko nemškutari.

Šmohor. (Tovarno so ustavili.) Dalje časa že se je govorilo, da bo obstala celulozetovarna v Gumpergu. Ta slutnja se je sedaj uresničila; v soboto dne 12. oktobra so obstali stroji in so se delavci odslovili. Tovarno je imela v najemu tvrdka „Leykam Josefstal“, ki delavce deloma prevzame v druge svoje delavnice. Kaj neki bo rekel lastnik tovarne, tvrdka „Hutter-Schranz“? Ta je dala tvrdki Leykam podjetje v najem do l. 1909, in če zdaj vsa stvar stoji, koliko bo potem še vredna?

Iz Ukev. C. kr. uradniki okr. glavarstva v Beljaku preiskujejo tukaj v zadevi interpelacije, vložene proti okrajnemu glavarju Schusterju in županu. Eden teh gospodov se je izrazil, da interpelacija ne ugovarja resnici. Kako pa to pride, da sedaj c. kr. uradniki okr. glavarstva v Beljaku to stvar preiskujejo (?) in so li uradniki tega okr. glavarstva svoječasno v Kanalski in Zilski dolini po povodnji ljudem podporo delili, ko se je pri razdeljevanju podpore strankam reklo, naj nikomur ne povedo, koliko so dobile — in niso posamezne stranke manj dobile, kakor so potrdile? Od c. kr. okr. glavarstva v Beljaku kakor tudi od deželne vlade v Celovcu do danes stranke še niso dobile odgovora na njihova deloma že pred letom vložena vprašanja v zadevi razdelitve in porabe po povodnji od države in tudi drugih dobrotnikov podarjene podpore. Zakaj pa te oblasti ne dajo ljudem pojasnila, da bi vsaj enkrat mir bil?

Trg. (Hlapec požgal skedenj.) V nedeljo 13. t. m. zgorel je skedenj G. Reichmann-a v Št. Miklavžu. Vsa vas je bila v nevarnosti. Sumili so hlapca M. Pfeiferja, ki se je bil poprej v gostilni prepiral s posestniki, dokler ga ni Reichmann vrgel ven. Orožniki so požigalca kmalu našli in je ta svoj zločin tudi obstal.

Št. Vid. (Pod vlak prišel.) V Št. Vidu prišel je delavec Veber pod kolesa brzovlaka št. 908, ki opoldne pride. Ponesrečeni je bil na glavi močno ranjen, upati je pa, da zopet okreva.

Št. Salvator. (Hlapca so ubili.) Hlapca Hollersbergerja z grajščine Mayrhofen so sohlapci s koli hudo zdelali, in da mu shujšajo bolečine, potrosili potem še soli v hude rane. Ranjenca so sicer odpeljali v bolnišnico nemškega reda v Brežah, a bilo je prepozno, umrl je kmalu. Podivjane sohlapce odvedli so v Celovec.

Velikovec. (Velikovške surovosti.) Že v zadnjem „Miru“ smo omenili, kako so velikovški smrkolini med zborovanjem društva „Lipe“ razbijali po oknih zborovalnice. Danes pa imamo še lepše reči, ki jih naj izve svet o „fortschritlich“ Velikovcu. V nedeljo dne 13. t. m. so se lotili do sedaj še neznani fantalini cvetlic gosp. kateheta Baumana, ki jih ima na pritličnih oknih, mu jih v njegovi odsotnosti po ulici raznesli in poškodovali. Drugi dan so jih pošteni ljudje prinesli nazaj. Dva dni nato, v torek dne 15. t. m., takoj po blagoslovu zvečer je neki mladi kulturonosec vrgel skozi okno v sobo g. kateheta precej debel kamen. Pomniti treba, da je bilo okno popolnoma odprto, tako da je moral zlikovec šipo naravnost iskati, iz česar sledi, da je imel hudoben namen, storiti škodo. Toda to še ni zadosti, v soboto nato je moral g. katehet zopet občutiti surovost nezrelih pobalinov. Zvečer po blagoslovu so mu na vsa štiri okna nametali cestnega blata in na eno okno nalili toliko vode, da so bila tla pod oknom v sobi par pedi od zida pod vodo. In to se godi v „fortšritlih“ Velikovcu, take nedostatnosti se uganjajo na javni ulici! Da, daleč so zavozili hajlovci s svojim vednim hujskanjem zoper duhovnike in Slovence! Med najsurovejšim ljudstvom se kaj takega ne godi, kakor pa v nemškutarskem Velikovcu. Pošteni Velikovčani, ki jih je tudi še nekaj v mestu, se gotovo sramujejo takih surovosti. Toda svet naj še več izve. Da so učenci, ne vsi, na tukajšnji meščanski ponemčevalnici silno podivjani, je itak že po celem Koroškem znano, odkar se je ta „kulturni“ (?) zavod ustanovil. Toda kar se je zgodilo zadnje dni, presega vse meje nemškutarske kulture. Že spomladi med šmarnicami je eden nadebuden (?) gojenec tega nemškega kljubovalnega zavoda v cerkvi pod korom cigarete kadil. Sedaj pri roženvenski pobožnosti pa so si to hudobijo privoščili kar trije ljubljenci našega Bohrerja (ravnatelja meščanske šole). Godilo se je to pred nekaterimi dnevi zadaj za pevskim korom. To je naravnost motenje vere. Imena dotičnih so znana. G. ravnatelj, ali ste kaj veseli takih gojenčkov? G. Bohrer, tukaj „vrtajte“, morebiti bodete še kaj več navrtali, kakor pisec teh vrstic! Kadilci v cerkvi so bili meščanski šolarji, to je dognano. Kdo pa so oni, ki s takimi čednimi rečmi nagajajo g. katehetu? Tudi tu se mora z gotovostjo reči, da so učenci g. Baumana, ki se hočejo za upravičene kazni nesramno maščevati. Javno zahtevamo, da uvede ravnateljstvo meščanske šole strogo preiskavo in take zlikovce kaznuje brez pardona. Toda ne tako, kakor se navadno tam preiskuje, da se krivce navadno zagovarja: „Die Schüler sind nur ein bischen eckig, aber sonst ganz anständig“ (učenci so samo malo robati, sicer pa čisto dostojni). Kaj ne, g. ravnatelj, tisti kamen, ki je priletel skozi okno, je bil pa precej „eckig“ (robat)! Poškodovanje cvetlic in oken ter kadenje je pa „čisto dostojno“ za meščanske šolarje. Če se sedaj, kakor po stari navadi, še ničesar ne zgodi tem zlikovcem, posegli bomo po drugih sredstvih in tudi imena bomo objavili.

Dobrlavas. (Narodni kolek.) Trgovec g. Anton Paar v „Narodnem domu“ prodaja zanaprej narodni kolek. Izrabimo to priliko in ne odpošljimo nobenega pisma brez narodnega koleka!

Lovanke pri Dobrlivasi. (Napredek.) Naši posestniki so si začeli pridno naročati mlatilnice. Ker vse napreduje, moramo napredovati tudi mi — in kmalu bodo sfrčali cepci v kot, ker jih ne maramo več. Doslej je v vasi že blizu 10 takih strojev. Tako gre delo dosti hitreje od rok in ljudem se ni treba tako mučiti, kakor pri mlatvi.

Lovanke. (Slovo.) Pretekli torek, dne 15. t. m., so nas zapustili trije vrli fantje. Šla sta dva v Celovec, eden pa v Kotiče — nosit cesarsko suknjo, „sabljico prepasano, puškico nabasano.“ Lahko smo ponosni, da je v naših krajih toliko potrjenih. To kaže, da je naše ljudstvo krepko in zdravo. Želeti bi bilo samo, da bi vladale med vojaki malo boljše razmere, da bi se jih ne pokvarilo toliko. Na svidenje v treh letih!

Nova Rainerjeva koča na Ojstrcu (Obirju). Nova Rajnerjeva koča na Ojstrcu je zgotovljena. Slavnostno se otvori meseca rožnika prihodnjega leta. Za novo zgradbo se je porabilo večinoma zidovje stare koče, a nova zgradba se je povečala in modernim zahtevam primerno zgradila. Koča stoji v višini 2041 m, tako da se lahko dospe za $^1/_4$ ure na vrh, na katerem stoji meteorologična opazovalnica „Hann-Warte“. Letos je obiskalo to kočo 540 oseb, z novo kočo se bo pa tudi gotovo povišalo število obiskovalcev.

Jezersko. (Posledice alkohola.) Na predvečer sv. Matevža so fantje nekemu tukajšnjemu posestniku streljali, ker je le-ta obhajal drugi dan svoj god. Običajno se godovnjak potem „reši“. Podaril jim je nekaj izrednega: par litrov strdenega žganja. Vpliv te opojne pijače se je kmalu pojavil. Od prepira je prišlo do pretepa, in eden udeleženec je močno ranjen komaj pete odnesel. Drugi dan je prišel zdravnik ter mu zašil hrbet. Seveda tudi komisija ni izostala. Postavno mora občina dovoliti strel. Ne vemo, se je li to zgodilo ali ne? Dejstvo pa je, da je sestala ohola družba iz samih smrkolinov, kateri k streljanju sploh ne spadajo — ampak v postelj. Želeli bi, da se take prireditve sploh omejijo, ter se da dovoljenje le zanesljivim ljudem, ne pa mlečnozobcem. K ričetu: „Dober tek!“

Ovbre. (Pohvaljena.) Za sodelovanje pri šolski zgradbi sta bila od deželnega šolskega sveta pohvaljena g. grajski oskrbnik J. Weiß in gostilničar Priž (Rosenzopf). Škoda in obžalovati je, da so gospodje stopili v dotiko z nemškim šulverajnom ter tako prevzeli obveznost, slovenske otroke poučevati v nemškem učnem jeziku. Šola ne pomaga nič, če se pametno ne poučuje, edini pametni pouk je pa za Slovence z slovensko besedo. Potem naj se učijo seveda tudi nemško, ali samo nemški pouk za slovenske otroke — to je le na Koroškem mogoče in tukaj tudi le, ker imajo liberalci vso moč.

Libuče. (Kažipoti.) V naši občini so zadnji čas napravili nekaj novih kažipotov. Marsikdo poreče: Saj to ni nič kaj novega, to delajo tudi druge občine. Ali pri nas je to pa vendar nekaj novega, rajši pa recimo starokopitnega. To je, v čisto slovenski občini napraviti samo nemške kažipote. Nihče bi ne bil pričakoval tega od sedanjega občinskega odbora. Ogorčenje med narodnim občinstvom je bilo zato veliko, slišalo se je mnogo zabavljic in pritožb. O groza, kaj pride sedaj! V tem deževju ne vemo, ali jih je dež izpral, ali veter odnesel, kajti prostori, kjer so se bliščali lepi nemški napisi, so postali naenkrat prazni. Od slavnega županstva upamo sedaj, da bo dalo napraviti nove, kraju primerne napise, to je samo slovenske ali pa slovensko-nemške. Toliko za sedaj v opomin našemu županstvu. Županstvu se ne sme stvar preveč zameriti; ne more se na vse misliti poprej; zdaj pa, ko so nemški kažipoti izginili, upamo, da rodoljubna libuška občina nastopa odločno in napravi samo slovenske napise.

Pliberk. (Učitelj pred sodiščem.) V soboto dne 19. t. m. se je vršila pred tukajšnjo sodnijo obravnava proti nadučitelju Eberlu iz Možice, ker se je dolžil telesnega poškodovanja učenca Podojsteršeka. Ker je dr. Höferer iz Pliberka pripoznal (po preteku 3 mesecev, op. ured.), da je fant Podojsteršek vsled vročinske bolezni, ne pa zavoljo telesne poškodbe bolan ležal, je bil nadučitelj oproščen.

Pliberk. (Posledice pijančevanja. Dne 15. okt. bil je v Celovcu obsojen 27letni kmetski sin Nante Jop. Ponoči 22. julija prišel je v gostilno Lize Thaler v Vogrčah in je hotel pijače, ki se mu ni dala. Zaprli so pred omenjenim hišna vrata. Zdaj je začel razbijati okna, najprej s pestjo, potem je vzel prazen sod za pivo in je razbil eno okno popolnoma; nazadnje je vzel drog in razbijal kuhinjska okna. Izgovarjal se je pri sodniji s pijanostjo! Sodnija ga je obsodila na 6 tednov zapora. Kako je škoda teh mladih ljudi! V cerkev jih ni več, zato pa tem češče hodijo v gostilne, in konec veselja je ječa! Kdaj bo pričelo vse ljudstvo resen boj zoper hudega duha, ki mu je ime alkohol?

Guštanj. (Nagla smrt.) Nagla smrt je nam vzela našega g. župnika V. Valeša. Dne 22. oktobra popoldne bil je poklican na spoved; šel je obleči talar, a zraven se je zgrudil, zadela ga je srčna kap v cvetočih moških letih. Umrli je l. 1865 v Zahaji na Češkem rojen in je bil posvečen v Celovcu l. 1891. Dolgo vrsto let je uspešno deloval v guštanjski župniji. Glavni dedič blagega pokojnika je kn. škof. Marijanišče v Celovcu, ob enem pa je lepo poskrbel še za svojega starega očeta. N. v m. p.! Župljanom pa bo ostal v blagem spominu.

Spodnji Dravbreg. (Südmarka.) V Domanjgotovi gostilni so dne 6. oktobra ustanovili društvo Südmark. Nemci zatrjujejo, da bodo zajezili „slovensko-klerikalne“ valove, ki nemškemu trgu prihajajo vedno bolj nevarni. Načelnik društvu je dravski učitelj Voglar, podpredsednik pa gozdar Walcher, blagajničar c. kr. poštar Domaingo, tajnik pristav južne železnice Rozman. Ti ljudje se kmetov branijo, in od njih živijo — o ne! Opozoriti moramo, da obrtnikov ni nobeden v odboru, da prepir torej vodijo le ljudje, ki jim je ljudski blagor deveta briga! Učitelj, poštar, pristav, gozdar — kje pa so posestniki, trgovci, obrtniki? Vsa protikrščanska in protislovenska agitacija prihaja od ljudi, ki menda drugega dela nimajo dosti, in ki se jim še predobro godi.

Spodnja Koroška. (Za ljudstvo.) Naj mi bo dovoljeno izpopolniti in popraviti dopis iz Št. Lipša v št. 11., nad katerim so se, kakor sem izvedel, pohujšali duhovniki in morda še drugi, ne vem pa, ali zaradi vsebine ali samo zaradi nedostojne oblike, v kateri je bila kratko izrečena velika in plodovita misel, koristna veri in narodu. Pisal sem isto jaz, pa ne v zlem liberalnem, ampak v dobrem katoliškem duhu. Upal sem, da bo padla morda na dobra tla. Da spis ali govor prav razumemo, je dostikrat treba poznati po duhu pisca ali govornika. Če dva iste besede rabita, ni isto. Če nam nasprotnik (liberalec) kaj očita, nas zbode; če nam isto očita prijatelj, se veselimo njegove odkritosrčnosti. Prijatelj naj govori resnico odkrito, celo robato in naj se dotakne tudi kočljivih reči. Zlasti nam duhovnikom je treba presojati, grajati in ne smemo čakati, da sovražnik začne nevoljo vzbujati. Priznam, da je sitno dotikati se s kritiko ukoreninjenih častitljivih navad. A vendar se mi duhovniki ne smemo kar vdati navadam in slabostim, ampak moramo tudi dobre ljudi potegniti višje, kazati jim boljšo pot. Seveda, kadar hočemo v cerkvi grajati, moramo to storiti tako oprezno, da se pozna, da nočemo podirati, ampak izdati, da ne govori iz nas sovražni duh, zaničevanje, ampak sveto navdušenje. Darežljivosti pobožnega ljudstva nikakor nisem hotel grajati, pač pa opomniti, da za naš sila resni čas niso bandera i. dr. najpotrebnejša, ampak imamo veliko važnejše potrebe. Najvažnejše je za nas dober, kolikor mogoče popolen versko-naroden list, knjižnice, društva, verska narodna šola in vzgoja. Zato je najbolj dobro delo podpirati šolsko društvo, narodno šolo, učiteljki dom. Katoliški duhovniki moramo spoznati, da so sedaj v veliki nevarnosti duše, vera, nravnost, mladina, deca, v nevarnosti naš še mili verni, pa že precej zapeljani in pokvarjeni narod. Vemo, da moramo dobro delati pred vsem svojim domačinom po veri in krvi; poznamo socijalno delovanje kat. cerkve od nekdaj; tožimo, da ugaša vera, pa še bolj krščanska ljubezen, da primanjkuje duha v narodu. Ali ni torej naša dolžnost v še vernem ljudstvu vzbujati krščanskega duha, vnemati dejansko ljubezen do bližnjega, do bratov, samega sebe? Zato sem pisal, da bi, če bi bil škof, pošiljal gorečega misijonarja po škofiji, ki bi mlačne duše dramil iz znanega globokega „avstrijskega katoliškega spanja“, dobre pa vnemal z apostolskim duhom za velikodušno delovanje, da bi narodu kazal, kako mora „verni narod“ dandanes spolnovati svoje dolžnosti, da ne sme malomarno gledati, kako gre v zgubo deca, kako se kvari ljudstvo. Cerkve naše niso tako siromašne, kakor v krajih, kjer nimajo niti najpotrebnejšega. Z ne nujnimi po- in napravami naj se malo počaka. Z novimi banderami se pokažimo potem, ko bo verno ljudstvo res vstalo iz svoje mlačnosti. Sv. Ambrož je prodal celo cerkvene posode, da bi mogel nasititi lačne. Rekel je: „Te posode so za to namenjene, da hranijo tisto sv. Kri, ki nas je odrešila; porabiti pa se ne morejo boljše, kakor če še enkrat rešijo tiste, katere je že enkrat rešil Kristus.“ Misel pa, da ljudstvo daruje še mnogo na pr. za domačo cerkev, da bi se dalo denarja dobiti za naše narodne namene, ta misel se je povedala na občnem zboru v Celovcu pred par leti. Meni ni šla iz glave, tlela mi je v srcu nevolja, naposled pa vzkipela trda jeza, ko sem gledal na eni strani dobro voljo rodoljubnih gospodov, na drugi strani pa malomarnost velike večine. Stari nam umirajo, mladi pa se pogubljajo. Od velike večine redne ali nezavedne mase ni nič upati, pobožne duše, ki še darujejo ali zbirajo stotake, tisočake za dobre namene, pa še tičijo v ozkih mejah navade. Pobožen in premožen kmet, ki se mu ne zdi škoda v dobri volji dati za par litrov, mi je rekel: „Za take namene (t. j. naše narodne) ne dam nič.“ Nekje je cerkovnik zapustil štiri tisoč kron za cerkveno obleko. V mali cerkvi se malo obleke rabi, druga pa plesnije. Za podružnico, kjer se rabi enkrat v letu rdeč plašč, je kupil kmet samovoljno drag, bel (!) plašč, koliko se da za dragocene zvonove! Ali ni škoda denarja? Pa za drugi živ dober namen bi ga morda ne dal! Primerno tudi ni, če je v mali cerkvi veliko bander, da zakrivajo oltarje, leco, križev pot. Za kaj bodo bandera, če verskega ognja ne bo, mladeničev, ki bi jih z veseljem in ponosom nosili?! Še pred 10 leti priporočal sem dobrim dušam najrajši misijone in domače otroke, ki so obleke in obuvala potrebni. Ženska mi je dala 100 K za misijone. Naznanil sem to prof. Kržiču v Ljubljani, ki je vodil društvo krščanskih detoljubov. Pisal mi je, da je

pri nas v nekaterih družinah, krajih, deželah enaka ali še večja potreba ko v misijonskih deželah. Pač gotovo se nam morajo krščanski otroci bolj usmiliti kot poganski. Ljudstva ne smemo obsoditi, da nima srca, a razuma mu manjka za nove potrebe novega časa. Če smo tudi navdušeni za kako reč, vendar se nam morda škoda zdi denarja in rečemo: Kaj bomo proč pošiljali denar, doma napravimo to in to. Neradi tudi ljudi poučujemo, jim rajši pustimo njih voljo. Časnik naš je tudi prej premalo vzbujal versko navdušenje, premalo brigal se za pobožne. Duhovniki v cerkvi ne utegnejo, tudi sicer ne morejo vsega učiti. Ne čudim se, če narodnjak reče: Jaz ne spoštujem zelo, ne cenim visoko naših ljudi (vernega našega slov. ljudstva). Kdo nas bo cenil, če v resnem času ne kažemo dosti razuma, srca in požrtvovalnosti za najvišje blagre človeštva?

Duhovniške vesti.

G. Franc Klötzl, mestni kaplan v Št. Vidu, pride za provizorja v Št. Jožef; g. Franc Božič, prov. v Javorju, v Guštanj; g. Fr. Gričaher, prov. v Šmarjeti pri Volšperku, v Št Urh; gosp. Valentin Vank, prov. v Gradesu, v Št. Gandolf. — Župnijo Javorje bo oskrbovala duhovščina v Črni.

Prestavljeni so: G. Fl. Joham, kaplan v Zg. Beli, v Št. Vid; g. Albin Radl iz Lipe v Zg. Belo. O. Ciril Goričan, O. Cap., gre kot kaplan v Škocijan.

Dobrlavas. Mil. g. Matiji Randlnu, proštu v Dobrlivasi, ki se že nad sedem tednov zdravi v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu, prva operacija ni pomagala. Zato so mu odžagali desno nogo (malo nad kolenom) dne 11. oktobra. Po izjavah zdravnikov se zdaj noga normalno (redno) a počasi celi. Bolnik, ki je že skozi vso pomlad in poletje veliko trpel in posebno zadnje čase prestal prav strašne bolečine, se priporoča v molitev.

Društveno gibanje.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico priredi v nedeljo dne 27. oktobra 1907, ob 3. uri popoldne, svoj shod v Kramarjevi gostilni v Hodišah po sledečem sporedu: 1. Nagovor predsednika. 2. Sprejem in vpisovanje udov. 3. Razni govori in nasveti. Po zborovanju prosta zabava s petjem. K obilni udeležbi vabi vse ude ter zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Podsinjavas. Kršč. soc. pevsko in delavsko društvo priredi dne 27. t. m., ob 4. uri popoldne, pri Gašparju mesečno zborovanje. Na dnevnem redu je razprava: „Kmet in politika“. Ker ima društvo namen skrbeti tudi za izobrazbo kmetov, se bo zdaj kakor tudi večkrat pozneje razpravljalo kmetsko vprašanje. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Izobraževalno društvo v Globasnici napravi v nedeljo, dne 27. t. m., ob $2^1/_2$ uri popoldne zborovanje. Na sporedu je več zanimivih govorov in zanimiva igra: „Raztresenec“. Med igro in po igri svirajo tamburaši in poje „Gorotan“. Odbor.

Vovbre. Kršč. soc. ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico priredi dne 27. oktobra 1907, popoldne ob $^1/_2$3. uri, na Djekšah svoje mesečno zborovanje s poučnim predavanjem in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dobrlavas. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 3. novembra popoldne po blagoslovu svoj mesečni shod s predavanji in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Lipš. (Shod.) Kakor je bilo že zadnjič na kratko omenjeno, vršil se je pri nas dne 13. oktobra ustanovni občni zbor slov. kat. izobraževalnega društva za Št. Lipš. Ker nismo mogli dobiti prostora, kjer bi se mogel shod vršiti bolj slovesno, zborovali smo potem kar čisto na tihem v župnišču. Da se je društvo moglo ustanoviti, so nam pripomogli naši zavedni kmetje, katerih je pristopilo osem kot ustanovniki, katerim naj Bog njih požrtvovalnost obilno povrne. Odbor se je sestavil sledeče: Predsednik: Šimon Karicelj, kmet; namestnik: Val. Kuhar, kmet; tajnik: Prim. Lužnik, kmetski sin; namestnik: Jernej Brežjak, kmet; blagajnik: Andr. Mak, kmetski sin; namestnik: Flor. Pušnik, kmetski sin; knjižničar: Jožef Golavčnik, kmet; pregledovalca računov: g. župnik Alojzij Hutter in Jožef Urh v Plaznici.

I. vseslovenski shod perotninarjev in rejcev vseh malih domačih živali se vrši v nedeljo, dne 27. t. m., ob 10. uri zjutraj v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani pod sledečim sporedom: 1. Otvoritev shoda in pozdrav zborovalcev po predsedniku društva. 2. Poročilo predsedništva. 3. „Namen društva“, razlaga predsednik društva. 4. Predavanje: *a)* „Gospodarski pomen perotninarstva za slovenske pokrajine,“ predava g. Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe kranjske. *b)* „Higijena v perotninarstvu,“ predava g. Peter Miklavčič, živinozdravnik. *c)* „Dobičkanosnost perotninarstva in maloživinoreje,“ predava g. Anton Lehrman, predsednik društva in urednik „Perotninarja“. *d)* Družabni pogovor zborovalcev med seboj, reševanje raznih predsedništvu na shodu stavljenih vprašanj; raznoterosti.

Šolske stvari.

Šmohor. (Šolske kazni.) Krištof Raner bil je od okr. sodišča v Šmohorju obsojen na 150 kron globe, ali 15 dni zapora, ker je šel v šolo po svojega fanta, ki ga je učitelj Stissen po šoli bil zaprl in pustil klečati — kakor je oče mislil po krivičnem.

Sodnik je naglašal, da je pregrešek Ranerja treba milo presojati in da je iz tega ozira treba omogočiti denarno kazen, da ne bo moral oče biti zaprt.

Ali oče je reven in nima tistih 150 kron, zato je bilo jasno, da mora iti sedeti za 15 dni — pol meseca!

Za to stvar se je zdaj zavzelo menda nemško kršč. soc. društvo. Dne 18. okt. bila je prizivna obravnava v Celovcu, pri kateri je Ranerja zastopal dr. Korvin. Deželno sodišče je kazen znižalo na 30 kron, oziroma tri dni zapora.

Ljudske šole so pri ljudeh grozovito priljubljene, po takih slučajih se bo ljudstvo za učitelje res še bolj navdušilo. „Prosta šola“ in njeni brezverski zaščitniki kriče, da se otroci ne smejo siliti k nobeni božji službi, da se mora dati starišem oblast, razpolagati z otroci — kaj pa pri takih šolskih kaznih? Kje pa je tukaj prostost starišev, če kakemu učitelju pride na misel, zapirati otroke iz katerega koli povoda? Da, da, potrebujemo šolske svobode in prostosti, a na drugi strani, ne v veronauku. Priti mora čas, ko se ljudstvo res osvobodi te sužnosti!

Učiteljske vesti. Na deško meščansko šolo v Celovec pride učitelj H. Priessnitz, v Beljak Karol Bader iz Landskrona. Ivan Gregor iz Djekš v Št. Danijel kot provizorični šolski vodja. E. Ostinger iz Podkloštra na Zilo, C. Koinig iz Žabnice v Št. Jurij (Labudska), Franc Sacher iz Meiseldinga v Podkrnos, A. Šmid iz Rangersdorfa v Št. Jakob v Rožu, učiteljica J. Muhr iz Podkloštra v Šteben pri Zili. V Porečah se otvori peti šolski razred in namesti peto učno moč; v Kotmarovas pride četrti učitelj.

Narodne stvari.

Jezikovna enakopravnost. V Celju so nestrpni Nemci pred par leti prepovedali, dajati na takozvane „Steckschilder“, to je ven viseče plošče pri trgovinah, druge, kot nemške napise. Državno sodišče je zdaj spoznalo, da se je s tem sklepom celjskega občinskega odbora kršil § 19 državnih zakonov, ki zajamčuje vsem jezikovno samopravnost. V javnem življenju se potrebuje takih plošč za napise, in ker je Štajerska dežela dvojezična, se mora ljudem dajati pravica, posluževati se svojega jezika. Odlok naglaša, da je Štajerska dvojezična, ne samo Celje. Težko je razumeti, da se mora v takih samo ob sebi umevnih stvareh šele delati priziv na najvišje instance! Ali nižji uradi niso sposobni, tako preprosto stvar trezno in mirno razsoditi, ali so morebiti ti nižji uradi že popolnoma v rokah političnih strank?

Celjska zveza posojilnic. „Slovenec“ poroča o ravnatelju celjske zveze: „Zakaj ne pristopite k zvezi slovenskih zadrug?“ je vprašal naš somišljenik hudega dolenjskega liberalca, ravnatelja velike posojilnice. „Jošt nam je stokrat ljubši, kakor Hribar in Lenarčič,“ se je odrezal dični liberalec, „on je izdal parolo: ven s farji iz zadrug! brez črnih se bo tudi opravilo. Hribar pa sedi v državnem zboru med samimi farji. Jošt je liberalec, ki res deluje za liberalno zadružništvo.“ Nadalje pravi omenjeni list, da koroške in štajerske posojilnice v Poljčanah, v Dolini pri Trstu in še marsikje drugod lahko izvedo, kako je Jošt pri ustanovitvi posojilnic proti sodelovanju duhovnikov v posojilnicah nastopal. Stvar koroške duhovnike res nekoliko zanima. A da se ne bo prehitro sodilo, prosimo g. ravnatelja Jošt-a, naj sam pojasni svoje stališče, naj pošlje „Slovencu“ popravek, ki bo vsaj koroške posojilničarje — pomiril. Sicer g. Jošt ni „Zveza“, in „Zveza“ ni Jošt, a g. Jošt zavzema pri „Zvezi“ tako važno mesto, da se more njegovo naziranje smatrati kot naziranje „Zvezinega“ vodstva. In če je „Zvezino“ vodstvo enakih misli, kot g. Jošt, utegne se naše prijateljstvo ohladiti.

Triglav se imenuje letos ustanovljena družba za zgradbo hotelov po slovenskih letoviščih. Misel je lepa, želeti bi bilo, da lepa priroda ostane narodna slovenska last. Družba je kupila v Bohinjski Bistrici Čekonijev hotel za 78.000 kron, hotel žel. ministrstva tam za 15.000 kron, zemljišča ob Bohinjskem jezeru za 37.430 kron, za vse vkup se je s stroški vred dalo 137.919 kron. Ceni se vrednost te lasti na 200.000 kron. Za upravo in dr. se potrebuje še sredstev. Deleži znašajo 500, 1000, 2000, 3000, 5000, 10.000 kron. Želeti bi bilo, da se društvo vodi spretno — samo oziraje se na uspeh in ne — na osebe. Kakor hitro se pri takih podjetjih začne ozirati na eno ali drugo osebo, stvar ne napreduje več. V Bistriških hotelih so se čule pritožbe o draginji in o — nemarnosti osobja. Na to opozarjamo z dobrim namenom. Treba, da vodstvo odločno, previdno in nesebično postopa.

Narodni kataster. Za Moravsko se je napravil za volitve narodni kataster: Zapisali so se Nemci, zapisali Čehi, in vsakatera stranka ima glasovati s svojim narodom. Tako je nehal prepir. Brn je imel 24.000 volilcev. Kot Čehe se je vpisalo le 5550 volilcev, bilo jih je pa več, ki so bili zapisani za Nemce. Čehi so terjali, da namestništvo kataster predela, da se zapiše za Nemca le, kar je res Nemec. Namestništvo je nato posamnike povpraševalo, ali se naj vpišejo kot Nemci, ali kot Čehi? O tistih pa, ki niso prišli, se je reklo, da se ne da dokazati, da bi ne bili Nemci! Čehi so se zdaj pritožili na državno sodišče. Državno sodišče je priznalo, da se je z odlokom deželnega predsedništva kršila reklamna pravica tistih, ki so se pritoževali. Izjava dotičnega človeka še ne odločuje, ali pripada temu, ali drugemu narodu, izjava je važna, ali zase ne zadostuje, da se po nji volilec vpiše v kataster kot Nemec; ker namestništvo v tem slučaju prav nič ni preiskovalo, ter je le posamnikom prepustilo, dati izjavo o svoji narodnosti, se mora priznati, da se je kršila postava. Zdaj bi pa bilo prav, dobiti nepristranski urad, ki bi na Koroškem prijel za ušesa vse tiste Slovence, ki so se dali zapisovati kot Nemce, in bi jih privedel nazaj tja, kjer bi morali biti.

Smešnice.

Staroborovska.

10. jan. 1858.

Ano pesem očmo zapeti
Od Borolanov poveti
Kako se v Borolah godi
Ko per pilijah deva ni.

Nove grunte so kopali,
In so štore ven jemali,
Tisti, kir je ta menši biu,
Je pa ta veči štor valiu.

Po Terbiži so hodili,
So se muatiti učili,
Miškov Hanzej je najbol znou,
Svojmu španu je nues odbou.

K so v Borolah devo meli,
So po oštarijah peli.
Sedej pa deva ni,
Se pa le žalostno godi.

Poglejte borovšče mojstriče
Kir so gnali ven voliče;
Kak' jim pa na poti gre,
Kir obeni nema cerinže!

So v Celovci hloje petlali,
Mesa ničiso jim več dali,
Kako im še per kuhini gre,
Kir so jim zmenkale drve.

K so v gmaini štore kopali,
So je Martičku prodali.
Potle pa prav buagú, buagú,
V soboto pa per mesu!

So krave za rep vovili,
K bi radi mljeka pili.
Pahar je držou jou,
Krumpel je pa muzou.

Gospodarske stvari.

Gospodarski promet med Avstrijo in Ogrsko.

Avstrija dobila je iz Ogrske l. 1906:

pšenice	6	mil. kvintalov	vredno	99	mil. K
rži	2·9	„ „	„	39	„ „
ovsa	2	„ „	„	34	„ „
ječmena	2·5	„ „	„	39·5	„ „
turščice	2	„ „	„	28·4	„ „
moke	6·6	„ „	„	164	„ „
volov	173	tisoč glav	„	78	„ „
bikov	27	„ „	„	12	„ „
krav	42·9	„ „	„	15	„ „
svinj	427	„ „	„	60	„ „
konj	21	„ „	„	11	„ „
žive perotnine	4	milijone	„	6·5	„ „
mrtve „	78	tisoč meterc.	„	12·6	„ „
slanine	126	„ „	„	15·4	„ „
vina	811	„ hektol.	„	28	„ „
železne rude	4·9	mil. mtc.	„	8·4	„ „
volne	60	tisoč „	„	17	„ „
pavolnih tkanin	47	„ „	„	17	„ „
usnja	38·9	„ „	„	18·8	„ „
podplatov	17	„ „	„	5·9	„ „
gornjega usnja	12	„ „	„	7·4	„ „
drugo usnje	8·8	„ „	„	5·4	„ „
železo surovo	232	„ „	„	1·9	„ „
železo (polfabr.)	405	„ „	„	10·2	„ „
železni izdelki	199	„ „	„	11·6	„ „
stroji	51	„ „	„	5·5	„ „

Avstrija prodala je na Ogrsko l. 1906:

sladkorja	273 tisoč mtc.	vredno	8 mil. K
vina	413 „	„ „	11·5 „ „
pavolnih tkanin	491 „	„ „	180 „ „
platnenih tkanin	28 „	„ „	16 „ „
perila	17 „	„ „	20 „ „
papirja	670 „	„ „	30 „ „
usnja	104 „	„ „	51 „ „
podplatov	53 „	„ „	18 „ „
volnenih tkanin	126 „	„ „	110 „ „
svilenih tkanin	6·5 „	„ „	24·9 „ „
moške obleke	22 „	„ „	21·5 „ „
ženske obleke	6·2 „	„ „	12·6 „ „
zgornjega usnja	28·9 „	„ „	28·9 „ „
drugega usnja	21·7 „	„ „	11·6 „ „
usnjenih izdelkov	35 „	„ „	27·7 „ „
črevljev	23 „	„ „	18 „ „
rokavic	369 mtc.	„	1·8 „ „
razno usnjeno bl.	11·6 tisoč mtc.	„	7·8 „ „
stekla	385 „	„ „	14 „ „
glinastega blaga	834 „	„ „	11 „ „
surovo železo	217 „	„ „	3 „ „
polfabrikati	401 „	„ „	12·6 „ „
železnina	791 „	„ „	57 „ „
strojev	426 „	„ „	43 „ „

To so le najvažnejše točke. Sploh je bil promet tak:

L. 1906 se je:	dobilo iz Ogrske	prodalo na Ogrsko
1. kmetijskih pridelkov	za K 605 mil.	K 63 mil.
2. rudokopskih „	„ „ 16 „	„ 35 „
3. polfabrikatov	„ „ 96 „	„ 158 „
4. popolnih fabrikatov	„ „ 363 „	„ 921 „
5. zlata in srebra	„ „ 13 „	„ 8 „
6. Vse vkup pridelkov	„ „ 1096 „	„ 1199 „

Torej je Avstrija prodala na Ogrsko blaga v vrednosti 1199 milijonov kron, in kupila ga za 1096 milijonov. Bogvedi kakšnega dobička pri tem ni bilo, za 100 milijonov kron se je sicer več prodalo, kot kupilo, tako da smo aktivni v medsebojnem računu.

Kar je Ogrska v Avstrijo izvozila, tehtalo je vkup 49 milijonov metercentov. Če bi bila morala izvažati svoj pridelek na Nemško ali v Švico, morala bi pri kvintalu nesti počrez 2 kroni več voznine, in kot država, ki izvaža toliko žita, bi morala pustiti colnino, ter v inozemski prodajati recimo žito kvintal za 5 kron cenejše, to bi bilo pri 50 milijonov 250 milijonov kron. Ogrska je torej na Avstrijo gotovo ne manj navezana, kakor mi na njo.

Boj proti pivovarnarjem.

V zadnjem času so se tudi pivovarnarji začeli tesno združevati in si snovati svoje organizacije. Namen tega združevanja je, enostransko varovati interese pivovarnarjev in onemogočiti vsako konkurenco. S tem pa preti gostilničarjem in tudi ljudstvu velika nevarnost. Ko bodo namreč vsi avstrijski pivovarnarji združeni v pokrajinskih organizacijah, si bodo osnovali seveda tudi društvo, ki bo združevalo vse avstrijske pivovarnarje, nastal bo državni kartel pivovarnarjev. Temu se morajo gostilničarji in ljudstvo z vso odločnostjo upreti. Posledice takega kartela se bodo takoj poznale na podraženju in slabši kakovosti piva.

Književnost in umetnost.

Za pravdo in srce. V „Katoliški tiskarni“ izišla je ravnokar krasna knjižica: A. Medveda tragedija „Za pravdo in srce“. Ta pesniški proizvod je tako lep, da si ga želimo v vseh župnijskih in šolskih knjižnicah, da ga želimo videti v rokah vseh naših dijakov, ki bi se naj iz take poezije učili jezika ter poznanja sveta in samega sebe. Slovenski narod je dolžan podpirati svoje pesnike z naročevanjem njihovih del.

Venček narodnih pesmi. Neumorno delavni učitelj g. Kosi izdal je „Venček narodnih pesmi,“ ki ga priporočamo vsem našim društvom v naročilo.

Pesmi: „Kak lepo belo se dani,
Že mladi dan pozdravlja nas,
Zdaj spati več nas ne pusti,
Ker delat mor'mo drag je čas.
Al' nam pa bode kukovca,
Veselo še prepevala
Kuku kuku . .

Zajček teče, zajček teče
Po zeleni travici,
Bežte ženske, bežte ženske,
Bo vas s taco tepel.

Sem deklica mlada vesela,
Sem pravo slovensko dekle,
Kot slavček vesela bi pela,
Da bi daleč odmevalo se.

Rad bi tamkaj bil,
Kjer po polju veter žene,
Žitne sole vse rumene,
Kjer veselo se glasi,
Prepelica pedpedi.

Lisica je zvita zver,
V skalovju ima svoj kvarter itd.“

Tako je s finim okusom spleten lep venček; napevi so lahki. Naročuje se: A. Kosi v Središču na Štajerskem. Cena le 50 vinarjev.

Razne stvari.

Olikanost. V listu „Freie Stimmen“ pritožuje se neki učitelj nad neolikanostjo — duhovnikov. Razžaljenec piše: „Če se seli učitelj, napravi svoj nastopni in svoj odslovni obisk — a duhovnik učiteljem za slovo ne dela obiska, in če pride na novo mesto, se čuti razžaljenega, če se učitelj ne udeleži z otroci sprejema. V čem pa je to obnašanje utemeljeno? Župnik se čuti vzvišenega nad učitelji in ga smatra le cerkovniku enakega. Čuti se v župniji vsemogočnega, in ljudstvo ga sploh le „gospod“ imenuje. Učiteljstvo naj si to zapomni in naj ne bo olikano nasproti neolikanim ljudem; kdor sebe zaničuje (wegwirft) je sam kriv, če mu drugi ne dado dolžne časti.“ Nekaj resnice je na tem, a olika in olika je vse kaj drugega. Fino se zdaj lahko vsakateri mestni učenec oblači, to še ni olika. Prava olika je v blagem srcu, v blagem značaju — če je pa večina učiteljev socijaldemokratskega mišljenja, če je večina duhovniku sovražna, kako more potem duhovnik učitelja obiskavati? Če sta si kje — na Koroškem redek slučaj — učitelj in duhovnik res prijatelja, se bo prijatelj od prijatelja primerno poslavljal, nasprotnikom delati obiske iz olike — to prepušča duhovnik lahko drugim ljudem, ki si znajo v obličje lagati, ko so si v resnici zagrizeni sovražniki. Če se g. učitelj pritožuje: Duhovnik se čuti nad učiteljem vzvišenega, svetujemo mu primerno sredstvo: Učitelj naj se pač tudi čuti vzvišenega nad drugimi ljudmi in naj terja od ljudstva, da bi v bodoče le šolmaštre „gospode“ imenovalo.

Pomoč uradnikom. Ljudje na deželi si dostikrat želijo biti gospodje, jesti „boljšega kruha“. Gospoda nosi lepšo obleko posebno gospe in dekleta v mestu so tako lično nakičene! A ni vse zlato, kar se sveti. Kmet nima pojma, koliko skrbi in bede se krije v gosposki obleki. Zadnja leta so se podražile vse potrebščine neprimerno; veselimo se, da kmet dobi primernih cen, a uradništvo v mestih se pogrezuje v dolgove, da je kar groza in strah. Ti ljudje ne morejo več plačati črevljarja, krojača, mesarja itd. in z uradniki vred trpi vsled teh neznosnih razmer vsa obrt. Uradniki si ne upajo terjati povišanja plač; boje se ljudstva, pri katerem zavoljo svojega brezverstva nimajo nobenih simpatij; prosijo pa, da se uredi akcija, ki bi jim pomagala znebiti se svojih dolgov! Pišejo po svojih listih, da se mora novi ljudski parlament z vso vnemo poprijeti tega perečega socijalno političnega problema. Zadolženo in zaraditega podkupljivo uradništvo je za vsako državo velika nesreča. Jasno nam pričajo to razmere v Turčiji in Rusiji. Zadolžen in obupan uradnik izgubi veselje do dela, pada vedno globlje in ako se mu ne pomaga v pravem trenotku, se zgodijo reči, ki jih lahko čitamo vsak dan v časnikih. A ne zadostuje, če se uradniku priskrbi kredita z majhnimi obrestmi; s tem zadolženemu in pomoči potrebnemu uradniku ni nič pomagano. Kajti uradniku ni mogoče pokriti slučajne, po kaki nesreči povzročene večje izdatke iz lastnega plačila, če si pa najame še kako posojilo, kako naj od te plače, s katero ni mogel izhajati, plačuje obresti in dolg? Navadno je tak uradnik prisiljen, vzeti zopet kje kako drago posojilo, in je v hujšem položaju kakor pa prej, predno se mu je „pomagalo“. Uradniki mislijo, da bi se jim morala poskrbeti posojila, ki bi jih ne bilo treba obrestovati, ali vračati, predno pride dotični v boljšo službo. In če je položaj posebno žalosten, bi morala država dovoljevati primernih podpor. Uradniki pa sami priznavajo, da je težko reči, kje se naj pomaga, ker niso vsi njihovi dolgovi povzročeni po nesrečah. Velikokrat je le lahkomišljenost vzrok dolgov. Tudi tukaj lahko rečemo, da je pobožnost za vse dobra, da teži hud jarem človeški rod, grešnika pa tare sedmeri jarem. Mladim gospodom jemljejo profesorji na univerzah vero, večinoma ne verujejo več ne v Boga, ne v hudobca. Vsled tega se vržejo užitku v roke — pijančevanje, nečistost in bolezen, te pošasti stopajo ena za drugo kakor senca za nesrečneži. Prišedši z univerze delajo dolgov, kar le mogoče, vsaj si izračunavajo, kako jih bo lahko plačati. Ko dobe službe, so že leta in leta dolžni obleko, črevlje, hrano, in pivo natakaricam, morebiti tudi še kaj drugega. Kako naj pride z gnoja ven? Ljudstvo naj najpoprej terja, da se uvede red na šolah, na višjih, in tudi na srednjih, kjer ga zdaj dijaki pod vodstvom nekaterih profesorjev nalivajo z doraslimi vred. Storimo kar je treba, da se pogubni položaj omeji in potem mislimo na pomoč.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Trgovina

za špecerijsko in mešano blago v **„Narodnem domu“**

v Spodnjem Dravogradu

se dá s 1. decembrom t. l. v **najem.**

Pojasnila daje **„Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu“.** Uradni dan je vsak četrtek.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v **Borovljah, Koroško.**

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Prva kranjska pošiljateljska trgovina

R. Miklauc, Ljubljana

priporoča

tovarniško zalogo blaga za moške in ženske obleke.

Vzorce na zahtevo poštnine prosto.

Tvrdka obstoji blizu 40 let.

Pošilja se zanesljivo dobro blago.

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepilno in oživljajoče sredstvo.

Krepi telo.
Jači živce.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastonj in poštnine prosto po **Bauer in dr.,** Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady,** Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je

Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika špecijalna steklenica s patent. zamaškom K 5·—

Thierryjevo centifolijsko mazilo

proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3·60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi

pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinalnih drogerijah.

Kupujte

PARAMENTE

le pri tvrdki

JOS. NEŠKUDLA

protokoliranem velezavodu za izdelovanje cerkvene oprave

v OLOMUCU.

Dobavlja paramente 20% cenejše od vsake avstrijske tvrdke.

Dobavitelj Njene c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Izabele na Dunaju in 16 stolnih kapiteljskih cerkev v Avstriji in na Ogrskem.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvirnih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národni šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 3. novembra t. l. Plačila 20 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Katera mast je najcenejša?

Ceres jedilna mast

ni samo cenejša kot vsaka druga mast, temveč je tudi izdatnejša.

Vzame naj se za 15 ali 20% manj kakor surovega masla ali svinjske masti, potem imajo jedila izvrsten okus.

Steckenpferd-Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L.,

je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljše učinkujoče lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Prva največja tvrdka te stroke

priporoča svoje **modno in manufakturno** blago po cenah brez konkurence **na drobno in na debelo.** Zaradi velike zaloge ostanejo stare cene, akoravno je blago veliko dražje postalo in so se po vseh krajih cene zelo podražile.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine.

Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleblattl).

Dobro izurjenega in poštenega

knjigoveza

sprejme v službo knjigoveznica družbe sv. Mohorja (Mart. Brugger) **v Celovcu,** kamor naj se blagovolijo ponudbe pošiljati.

Učenca, ki pa mora biti popolnoma vešč **slovenskega jezika,** sprejmem takoj. Učni pogoji po dogovoru. Oglasila naj se pošiljajo na trgovino s steklom **Ferd. Pötzl** v Celovcu, Kaserngasse št. 12.

Stanje hranilnih vlog: nad 23,000.000 K.

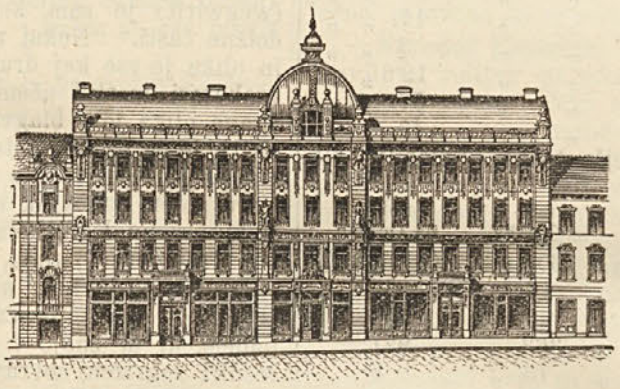

Rezervni zaklad: nad 800.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, **jih obrestuje po 4%** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4^3/_4$% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

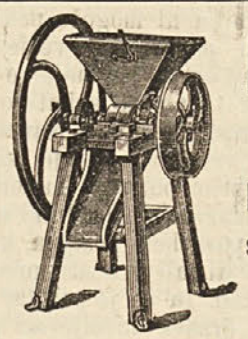

Patentovane mline za debelo moko

s ploščami za mletev;

mline za debelo moko z jeklenimi valjarji za različno zrnato sadovje in druge pridelke;

stroje za pripravljanje krme, rezanice, rezalnice za repo, parnice za krmo, sesalke za gnojnico itd.

izdeluje in prodaja

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,

Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Ilustrovan cenik zastonj. Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

$4\frac{1}{2}$%

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8·— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10·— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik **Ivan Koželj.** — Tiskarna **družbe sv. Mohorja** v Celovcu.